

Rundskriv

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-102	03/3419 ErH/sin	15.4.2004

Forberedelser til innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for statlige virksomheter

1. Innledning

I St. prp. nr. 1 (2003-2004) Skatte-, avgifts- og tollvedtak er det varslet at Regjeringen fra 2006 vil foreslå en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for statsforvaltningen. Det vises også til omtale i St. prp. nr. 1 (2003-2004) Statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2004, pkt. 10.3 og St. meld. nr. 2 (2003-2004) Revidert nasjonalbudsjett 2003 pkt. 3.7. Ordningen vil innebære at statsforvaltningen (statlige forvaltningsorganer) ikke skal budsjettere med utgifter til merverdiavgift, se nærmere omtale i pkt. 3 nedenfor.

Bestemmelsene i dette rundskrivet gjelder den regnskapsmessige behandlingen av merverdiavgift fra 2004, som forberedelse til innføring av ny ordning fra 2006. Bestemmelsene gjelder fra 1.1.2004.

Fra 1.3.2004 ble det innført en ny merverdiavgiftssats på 6 % for persontransporttjenester. I rundskrivet R-102 av 30.10.2003 var behandling av merverdiavgift for denne type tjenester ikke omtalt. Finansdepartementet legger opp til at merverdiavgift for persontransporttjenester foreløpig ikke skal registreres under nettoordningen, jf. omtale i pkt. 4.1. (2. avsnitt). Utover denne presiseringen for persontransporttjenester er det ikke gjort vesentlige endringer fra R-102 av 30.10.2003. Det foreliggende rundskrivet R-102 erstatter versjonen av 30.10.2003.

2. Virkeområde

Nettoordningen for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift er begrenset til ordinære statlige forvaltningsorgan (heretter benevnt virksomheter). Den gjelder ikke

statlige forvaltningsbedrifter eller forvaltningsorgan med særskilte fullmakter som får midler bevilget over 50-poster på statsbudsjettet.

Nettoordningen skal omfatte utgiftsavdeling 1 med budsjettpostene 01–29 for statens egne driftsutgifter og utgiftsavdeling 2 med budsjettpostene 30–49 for nybygg, anlegg mv.

Regnskapsmessig behandling av omsetning i virksomhetene som er merverdiavgiftspliktig etter merverdiavgiftslovens § 11 vil ikke bli omfattet av ordningen, se omtale i pkt. 4.2.

3. Om overgang til nettoordning for merverdiavgift

Virksomhetene er i hovedsak utenfor merverdiavgiftssystemet og har derfor ikke fradragsrett for merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester til bruk i virksomheten. Merverdiavgiften kan dermed innebære en konkurransevridding ved at virksomhetene kan produsere tjenester med egne ansatte uten merverdiavgift, mens det må betales merverdiavgift når tjenester kjøpes fra andre. En nettoordning for virksomhetene vil nøytralisere merverdiavgiften og dermed motvirke en slik konkurransevridding.

I statsbudsjettet og statsregnskapet føres kjøp av varer og tjenester med bruttobeløp på postnivå, inklusive merverdiavgift. Ved overgang til nettoordning i 2006 legges det opp til at kjøp av varer og tjenester skal budsjetteres og regnskapsføres på postnivå uten merverdiavgift, dvs. med et nettobeløp. Merverdiavgiften vil bli budsjettert på en særskilt utgiftspost. Virksomhetene vil fra 2006 få fullmakt til å regnskapsføre merverdiavgiften på denne. Ved rapportering til statsregnskapet vil virksomhetene i 2006 rapportere den betalte merverdiavgiften på den særskilte utgiftsposten.

For å kunne innføre nettoordning må budsjettene justeres for merverdiavgift, slik at avgiften trekkes ut på postnivå under det enkelte budsjettkapittel. Finansdepartementet legger opp til at justeringen av budsjettene skal baseres på regnskapsført, betalt merverdiavgift i virksomhetene. Budsjettkonsekvenser vil bli behandlet i 2006-budsjettet. Det vil bli lagt opp til at hvert fagdepartement innenfor sitt budsjettområde, skal foreslå justering av den enkelte budsjettpost basert på rapporter fra virksomhetene til fagdepartementet om betalt merverdiavgift i 2004 og 2005. Dette krever at betalt merverdiavgift til kjøp av varer og tjenester må være registrert i virksomhetenes regnskap på en slik måte at rapport om betalt merverdiavgift kan tas ut.

Virksomhetene skal for 2004 og 2005 rapportere til statsregnskapet som tidligere, dvs. utgift inklusive merverdiavgift under den enkelte budsjettpost.

Virksomheter som benytter regnskapssentral må henvende seg til denne for informasjon om forberedelsene til nettoordning for merverdiavgift for regnskapssentralens kunder.

4. Regnskapsmessig behandling av merverdiavgift

4.1 Om nettoordning for merverdiavgift

Virksomheter som kjøper varer og tjenester der det er beregnet merverdiavgift, og der betalt avgift ikke er en del av virksomhetens avgiftspliktige omsetning, skal fra 1.1.2004 registrere betalt merverdiavgift på kjøp av varer og tjenester i regnskapssystemet. For virksomheter som har merverdiavgiftspliktig omsetning for deler av sin virksomhet, vises det til pkt. 4.2.

Det er i utgangspunktet ikke lagt opp til å begrense ordningen. All merverdiavgift som utgiftsføres innenfor utgiftsavdeling 1 og 2, vil dermed inngå. Det gjøres likevel et unntak for merverdiavgift for persontransporttjenester som ble innført 1. mars 2004 med en merverdiavgiftsats på 6 %. Det legges foreløpig ikke opp til at merverdiavgiften for persontransporttjenester skal registreres under nettoordningen. Dette skyldes at registrering av merverdiavgift på persontransporttjenester krever at det gjøres en rekke tilpasninger i økonomisystemet og tilhørende rutiner og at merverdiavgift på persontransporttjenester ikke var ansett konkurransevridende ved innføring av nettoordning. Finansdepartementet vil vurdere om persontransporttjenester skal omfattes før innføring av nettoordningen i 2006.

Merverdiavgiften vil være dokumentert ved fakturagrunnlaget.

Ordningen gjelder også for betalt merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet. Virksomheter som har slike kjøp er forpliktet til å beregne og innbetale merverdiavgift til avgiftsmyndighetene, jf. forskrift nr. 121 av 15. juni 2001 om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet. Deretter kan merverdiavgiften registreres som betalt i regnskapssystemet og inngå i rapport over merverdiavgift under nettoordningen.

Virksomhetene må kunne ta ut rapporter om betalt merverdiavgift fordelt på den enkelte budsjettpost, jf. omtale i pkt. 3.

I vedlegg til rundskrivet beskrives alternative metoder for å registrere merverdiavgiften under en nettoordning.

4.2 Virksomheter som har avgiftspliktig omsetning

Merverdiavgiftslovens § 11 gir bestemmelser for hvordan regnskapsmessig og administrativ behandling skal foregå i virksomheter innenfor offentlig sektor når virksomheten har merverdiavgiftspliktig omsetning.

Virksomheter med avgiftspliktig omsetning skal følge merverdiavgiftslovens bestemmelser om plikt til å beregne, rapportere og regnskapsføre merverdiavgift, og reglene om fradragsføring av inngående merverdiavgift. Dette gjelder også kjøp av varer og tjenester som er til bruk i avgiftspliktig virksomhet, men hvor fradragsretten er avskåret.

Bestemmelsene i dette rundskrivet innebærer derfor ingen endringer i dagens regler for merverdiavgiftspliktig omsetning i virksomhetene.

Med hilsen

Torun Reite e.f.
avdelingsdirektør

Torstein Sørbotten
seniorrådgiver

Vedlegg: (1)

Kopi:
Senter for statlig økonomistyring
Statens forvaltningstjeneste
Riksrevisjonen

Utgått

Vedlegg til rundskriv R-102 av 15.4.2004 om forberedelser til innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for statlige virksomheter

Veiledning – alternative løsninger for registrering av merverdiavgift i regnskapssystemet under en nettoordning

Det vil være ulike metoder for å registrere merverdiavgift i regnskapssystemet, enten ved å registrere merverdiavgiften som en egen transaksjon eller ved å merke en transaksjon slik at betalt merverdiavgift kan beregnes. Virksomhetene må velge den metode som passer best. Det er vesentlig at den metoden virksomheten velger å benytte, tilfredsstillende bestemmelsene i rundskrivet om kravene til registrering og rapportering.

I punktene 1 og 2 er det gitt eksempler på metoder som kan benyttes for å registrere merverdiavgiften.

De virksomheter som benytter regnskapssentral, bør benytte den løsningen regnskapssentralen anbefaler.

1. Bruk av avgiftskoder i regnskapssystemet

Har virksomheten et regnskapssystem med funksjonalitet for føring av merverdiavgift, kan en benytte systemets funksjonalitet for avgiftsbehandling til å registrere merverdiavgiften. Det gjøres ved at en lager avgiftskoder i systemet, for eksempel 01 for ingen merverdiavgift, 02 for høy sats (24 %), 03 for mellom sats (12 %). Med hensyn til lav sats på 6 % vises det til unntaket i pkt.4.1 om registrering av merverdiavgift på persontransporttjenester. Når fakturaen for varen eller tjenesten registreres og avgiftskodene benyttes, vil systemene normalt være laget slik at det skal være mulig å utarbeide rapporter som viser betalt merverdiavgift under den enkelte budsjettpost.

2. Bruk av andre dimensjoner/segmenter/arter i regnskapssystemets kontostreng

Virksomheten kan også etablere andre koder i regnskapssystemet, for eksempel i egne dimensjoner/segmenter eller ved bruk av egne arter. Avhengig av funksjonalitet i regnskapssystemet kan en velge å bruke samme prinsipp som angitt i pkt. 1, eller velge å registrere merverdiavgiftsbeløpet som en egen transaksjon med en egen kode i systemet. I sistnevnte løsning skal en således kunne lage en rapport basert på koden som viser betalt merverdiavgift under den enkelte budsjettpost.